

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 20/2026, 22 KWIETNIA 2026 © PISM

KOMENTARZ

Były prezydent przyszłym premierem – zwycięstwo Postępowej Bułgarii

Jakub Pieńkowski

W przeprowadzonych 19 kwietnia br. przedterminowych wyborach parlamentarnych w Bułgarii – siódmym od 2021 r. – zwyciężyła lewicowo-nacjonalistyczna koalicja Postępowa Bułgaria (PB) byłego prezydenta Rumena Radewa. Frekwencja wyniosła 50%. Objęcie przez PB samodzielnych rządów zakończy kryzys polityczny w Bułgarii. Równocześnie może spowodować jej odejście od jednoznacznie proeuropejskiej i wspierającej Ukrainę polityki zagranicznej.

Jakie są wyniki wyborów?

[W przedterminowych wyborach, rozpisanych w lutym br. przez prezydent Ilijanę Jotową w następstwie grudniowej dymisji rządu Rosena Żelazkowa](#), zwyciężyła PB, koalicja powołana w marcu pod patronatem Radewa. Zdobyła ona 43,9% głosów, co zapewni jej 131 mandatów w 240-miejscowym Zgromadzeniu Narodowym. Najsilniejsza dotychczas [centroprawicowa partia Obywatele na rzecz Europejskiego Rozwoju Bułgarii \(GERB\) wieloletniego premiera Bojka Borisowa](#) zdobyła 13,2% głosów, co da jej 39 posłów (o 27 mniej niż w mijającej kadencji). Za nią uplasowała się reformistyczna koalicja Kontynuujemy Zmianę-Demokratyczna Bułgaria (PP-DB), uzyskując 12,4% poparcia i 37 mandatów (o 1 więcej). Osłabiony rozłamami Ruch na rzecz Praw i Wolności (DPS), nominalnie reprezentujący interesy tureckiej mniejszości, a [faktycznie oligarchy Deljana Peewskiego](#), zdobył 7% głosów i 21 mandatów (o 8 mniej, a wraz z rozłamową frakcją o 29 mniej). 4-procentowy próg wyborczy nieznacznie przekroczyło prorosyjskie i nacjonalistyczne Odrodzenie – 12 posłów (o 21 mniej). Nie osiągnęły tego zasiadające dotychczas w Zgromadzeniu i mające zbliżony profil ideowy Bułgarska Partia Socjalistyczna (BSP), Wielkość oraz Miecz (Moralność, Jedność Honor), a także rozłamowa frakcja DPS

– Sojusz na rzecz Praw i Wolności – oraz populistyczna Są Tacy Ludzie (ITN).

Co było przyczyną zwycięstwa Postępowej Bułgarii?

Sukces PB zapewniło wykreowanie się Radewa na jedyne lidera nieuwikłanego w spory partyjne i zdolnego przełamać permanentny kryzys polityczny, za który winą obarczył układ oligarchiczno-korupcyjny GERB i DPS oraz rzekomo sprzyjającą im PP-DB. Wykorzystał popularność zbudowaną przez niemal dwie prezydenckie kadencje, w czasie których prezentował się jako główny krytyk Borisowa i Peewskiego. W obliczu ogłoszonych przedterminowych wyborów do Zgromadzenia i ostatniego roku prezydentury [Radew zrzekł się urzędu. Nie mając czasu na budowę nowej formacji, powołał koalicję bazującą na trzech marginalnych partiach pozaparlamentarnych](#). W kampanii PB prezentowała się jako ugrupowanie antyoligarchiczne, socjalne i konserwatywne w kwestiach obyczajowych. W sprawach międzynarodowych PB posługiwała się frazesami, by pozyskać możliwie szeroki elektorat. Strategia ta zapewniła jej poparcie aż 67% wyborców, którzy poprzednio nie głosowali (obecnie frekwencja była wyższa niż w poprzednich wyborach o 11,2 pkt. proc.), i około połowy głosujących ostatnio na BSP, ITN oraz partie nacjonalistyczne.

KOMENTARZ PISM

Jak zmieni się polityka Bułgarii w UE i wobec państw kandydujących?

Radew jako premier będzie zapewne kontynuować umiarkowane eurosceptyczną linię swojej prezydentury. W jej trakcie krytykował gabinety PP-DB oraz GERB za rzekomą uległość wobec unijnych partnerów. Przystąpienie [w 2025 r. do strefy Schengen](#) i [w 2026 r. do strefy euro](#) pozwala Bułgarii na odejście od dotychczas powściągliwej polityki w ramach UE, prowadzonej z obawy przed zablokowaniem akcesji przez któreś z państw członkowskich. Radew nie jest jednak programowo wrogi pogłębianiu integracji, a jego skłonność do konfrontacji będzie ograniczać fakt, że grono jego potencjalnych sojuszników w UE jest osłabione (po [przegranej Viktora Orbána w wyborach na Węgrzech](#)), oraz zależność Bułgarii od funduszy europejskich. Rząd Radewa prawdopodobnie odstąpi od [dotychczasowej polityki jednoznacznego wspierania militarnego Ukrainy](#), choć może być skłonny nadal sprzedawać jej uzbrojenie. Równocześnie pozostanie przychylny jej integracji z Unią. Może ponadto postulować łagodzenie sankcji UE nałożonych na Rosję, uważając je za nieefektywne, a jednocześnie przynoszące straty dla bułgarskiej gospodarki. Nowy rząd zachowa najpewniej nieprzejednane stanowisko wobec członkostwa w UE Macedonii Północnej. Będzie je blokować, żądając od niej

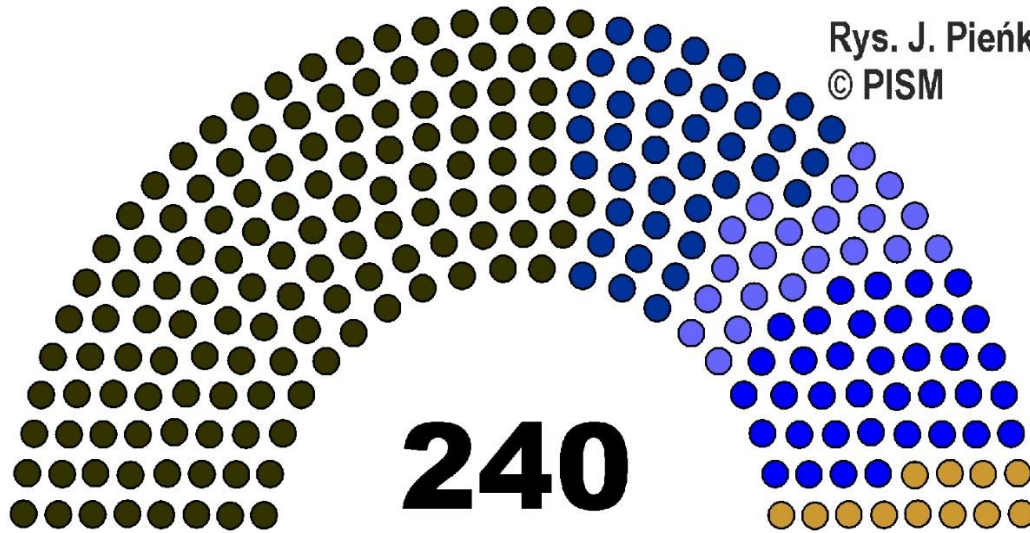
ustępstw w kwestiach tożsamościowych. [Radew jako prezydent był inicjatorem niespełnionego wciąż postulatu wpisania do macedońskiej konstytucji Bułgarów jako narodu państwowotwórczego.](#)

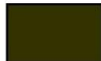

Jak będzie wyglądać polityka Bułgarii wobec USA i w ramach NATO?

Gabinet PB najpewniej utrzyma dobre stosunki z USA, ale nie będzie zabiegać o szczególną przychylność prezydenta Donalda Trumpa. Radew jeszcze jako prezydent odrzucił zaproszenie do członkostwa w Radzie Pokoju i zapowiada, że nie dokona [ratyfikacji akcesji zadeklarowanej w styczniu br. przez rząd Rosena Żelazkowa](#). Już po wyborach Radew podkreślił niepodważalną lojalność sojusznicą Bułgarii w ramach NATO. Najpewniej jednak nie będzie zainteresowany ambitnymi postulatami wzmocnienia wschodniej flanki, formułowanymi przez część partnerów z Bukareszteńskiej Dziewiątki. Według niego mogą one generować zbędne koszty i napięcia w relacjach z Rosją. Za największe zagrożenie dla bezpieczeństwa Bułgarii będzie nadal traktować rewizjonizm Turcji, która kwestionuje granice ustalone po I wojnie światowej i rozgrywa politycznie bułgarskich Turków (8,5% społeczeństwa).

Zgromadzenie Narodowe

Rys. J. Pieńkowski
© PISM

131		PB	21		DPS
39		GERB	12		Odrodzenie
37		PP-DB			